

Емануел Икономов

ДЕЖАВЮ

Разкази+

София, 2026

© Издателство „Изток-Запад“, 2026

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да е било начин без изричното съгласие на автора и на издателство „Изток-Запад“.

© Емануел Икономов, автор, 2026

ISBN: 978-619-01-1823-7

ЕМАНУЕЛ ИКОНОМОВ

ДЕЖАВЮ

Разкази+

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЕЧЕ ВИДЯНО И ОЩЕ НЕВИЖДАНО

– *предговор от Георги Цанков*7

ДЕЖАВИЮ	11
ЗВЕЗДНИ ИМПРЕСИИ	75
ПЪТЯТ ДО ВЪРХА	82
ВРЕМЕТО Е ПАРИ	89
ПОЛЕЗНА ПРОГРАМА	97
ДЪЖД	104
ПОТОМСТВО	108
ЗА ТЪГАТА И ЗА ДЪГАТА	113
ДА БЪДЕШ ИЛИ ДА НЕ БЪДЕШ	118
КРАЛИЦА НА КРАСОТАТА	121
ОБРАТНА ВРЪЗКА	130
ПРЕКРАСЕН СТАР СВЯТ	141
ТВОЯТ СВОБОДЕН ИЗБОР	146
НАУКА И АКАДЕМИЯ	157
БЕЗСЛЕДНО ИЗЧЕЗНАЛИ	165
СЪВРЕМЕНЕН ДЕТЕКТИВ	172
МИМОЛЕТНА КРАСОТА	175

ДИЛЕМАТА НА АВАТАРИТЕ	178
ПРЕЗ НОЩТА ПРЕДИ РАЗВИДЕЛЯВАНЕ	181
ПРОЕКТЪТ	183
ХУБАВЕЛКА И ЧАРОДЕЙКО	192
НЯКОГА ВЪВ ВРЕМЕТО	199
РАБОТЕН ДЕН	205
ИЗКУСТВОТО ДА ЧЕТЕШ	208
СВЕТЪТ НА УСЛУГИТЕ	217
ПЪСТРИ СПОМЕНИ	222
ПЕРИОД НА ПОЛУРАЗПАД	225
НЕОЧАКВАНО ПОСЛАНИЕ	228
А МОЖЕ БИ ДЕЖАВИЮ?	234
МАГИЯТА НА 64	250

ВЕЧЕ ВИДЯНО И ОЩЕ НЕВИЖДАНО

Веднъж бях написал за голямото предизвикателство на Емануел Икономов, че е непредвидим и винаги изненадва. Изненадва както с поредния си избор на сюжет, така и на форма. И най-вече на теми и идеи.

Всичко това важи с пълна сила за новия му сборник „Дежавю“. Неслучайно авторът го е определил като „Разкази+“. В него ще намерите разкази, гротески, импресии, басни, фейлетони, миниатюри, започва с повест и завършва с есе. С нюанси на реалистично и на магично, на криминално и на фантастично и на какво ли още не. А да се чуди човек откъде му идват идеите! Тайнственият им извор съм нарекъл отдавна „Кипящото въображение на чародея“, на което се възхищавам и се учудвам от полета му. И си припомням словата на Паскал в „Мисли“, посветени на това чудо на мисълта: „Въображението ни прави щастливи или нещастни, здрави или болни, богати или бедни. То ни вдъхва вяра или съмнение, кара ни да отричаме разума; притъпява или изостря сетивата ни...“

Тук обикновено представям писателя. Но не мисля, че е нужно за автор с две дюзини вече издадени книги, на част от които съм имал честта и удоволствието да напиша предговори. Така че не бих искал да се повтарям. Който не го познава, може да прочете най-важното за него в Уикипедия, а и не само там.

За критика изследването на прозата на Емануел Икономов е своеобразна криминална задача, защото той е толкова сложно и интересно явление в нашата литература, че не е достатъчно човек просто да прочете поредната му книга. И между всичките му произведения съществува скрита диалектическа връзка, те се допълват, като въздействието им се загнездва в съзнанието ни.

Търся как най-точно да изразя неповторимостта му и си спомням думите на Албер Камю, изречени в „Митът за Сизиф“: „От всички школи на търпение и на проникателност, творението е най-сигурната. То е също така смущаващо свидетелство за едничкото достойнство на човека: упоритият бунт срещу участта, постоянството в едно очевидно безплодно усилие. То изисква всекидневен старание, самоконтрол, точна преценка за границите на вярното, мярка и сила. То представлява своеобразен аскетизъм. Но може би голямата творба на изкуството има по-малко значение сама за себе си, отколкото заради изпитанието, на което подлага човека, и заради случая, който му предоставя да вземе надмощие над заобикалящите го призраци и да се доближи още малко до своята неподправена действителност.“ Силни думи, които с удоволствие използвам за обяснение на тайнството на творческия акт при нашия автор.

След сборници като „Рандеву“ и „Емпромпту“, без да споменавам по-ранните му книги, читателите вече са наясно, че Емануел Икономов е майстор на късата форма, което той още веднъж доказва с „Дежавю“. Произведенията му често са пестеливи на думи, но използваните са точни и разкриват магичната сила на българския език. Същевременно те са изключително богати на идеи, представени синтезирано и понякога обобщено като в бизнес презентация. Нищо чудно при опита му на бизнесмен, който цени всяка секунда в съвременния забързан свят.

Искрено се възхищавам от невероятното му умение да разпределя времето си. Дори когато е най-натоварен с бизнес дела, може да извади бележника си и да запише там поредните хрумнали му идеи. Знам, че, уви, няма да му стигнат и три живота да осъществи всичките, но изключително много се радвам, че успява да бъде един от най-активните ни писатели, че виртуозно прескача от жанр в жанр и ни дарява с драматични, парадоксални и красиви истории. Като всеки значим автор, Емануел Икономов нито за миг не остава безразличен към времето, в което живее. Той прекрасно познава родната действителност, но той не ѝ прави моментална снимка, а се опитва да снее анамнеза на болестта на времето ни. Новите трийсет разказа са плод именно на дълбоката му, съдбовна връзка с тежненията на епохата, с онези неволи, които тровят делниците ни.

Така проникваме във всекидневните проблеми на своето съществуване, поднесени ни уж на шега, но градацията на идеите е крайно значима. Четем с удоволствие, възхищаваме се от разказаните истории, смеем се или се вълнуваме, а накрая и се замисляме. Предлага ни се сложна картина на заобикалящия ни свят: от изненадите на мига, през психологическите характеристики на индивидите, до общочовешките проблеми, засягащи ни като „изчезващ вид“. В много от разказите ясно виждам портрета на самия автор, вградил важни съставни части от образа си. Той не спестява нищо от опасностите, които дебнат човечеството. Много от тези заплахи дори в наши дни вече са реалност. Една многократно повтаряща се в различни варианти тема е свързана с капаните на технологиите. Опиянението на света от тях вече започна да плаши по-трезвите люде.

Ето това е една от неговите тайни, изкуството му на „чародей“, който чрез перото си воюва с дребните и с

големите недостатъци на епохата. Тези схватки виждаме в историите му с неочакван край ала Роалд Дал, с хитроумно измъкване от неочаквани капани като при Робърт Шекли, с неумолима логика и прякост подобно на Айзък Азимов. Същевременно Емануел Икономов е и поет. В някои от късите разкази и най-вече в повестта „Дежавю“ забелязваме лиричност, която ни напомня за Рей Бредбъри.

Разбира се, не е никак лесно да изведа свои фаворити сред толкова разнообразните сюжетно и жанрово произведения, включени в сборника. Оставям тази непосилна задача на читателите, всеки от които навярно има свой определен вкус и предпочитания, а тук, смея да заявя, ще се намерят образци сякаш за всички.

Раздялата с фантазията и със свежия хумор на Емануел Икономов е невъзможна. Убеден съм, че той ще продължи да ни смайва, като въображението му извади на бял свят – и на бяла хартия! – поредното „обикновено чудо“. Не само вече видяно, но и още невиджано.

Георги Цанков